

■ † Κυριακή τῆς Πεντηκοστῆς

Πεντηκοστήν ἐορτάζομεν* Τὰ Ζωντανὰ Ὑδατὰ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος

Χθὲς τὸ βράδυ, στὸν Μεγάλον Ἑσπερινὸν τῆς Ἀγρυπνίας, ἀκούσαμε τὸ Ἀνάγνωσμα ἀπὸ τὸ Βιβλίον τῶν Ἀριθμῶν, τὸ ὁποῖο μᾶς διηγεῖται τὸ ἐξῆς: Πῆγαν στὸν Μωϋσῆ καὶ τοῦ γνωστοποίησαν, ὅτι στὴν κατασκήνωσιν προφητεύουν καὶ κάποιοι ἄλλοι. Ὁ Μωϋσῆς ἦταν ὁ κατ' ἐξοχὴν Προφήτης, καὶ οἱ Ἰσραηλιῖτες αὐτοὶ ἔρχονται τώρα νὰ τοῦ ποῦν, ὅτι κατὰ κάποιον τρόπο σκανδαλίζονται πού παριστάνουν καὶ ἄλλοι ὅτι ἔχουν τὸ Πνεῦμα καὶ ὁμιλοῦν ὑπὸ τὴν ἔμπνευσή Του.

Καὶ ὁ Μωϋσῆς ἀπάντησε: «**Γ**ιατί σὲ κατέλαβε ζηλοφθονία πρὸς χάριν μου; **Μ**ακάρι ὄλο τὸ πλῆθος τῶν Ἰσραηλιτῶν νὰ ἀναδειχθοῦν προφῆτες τοῦ Θεοῦ, ὅταν ὁ Κύριος δώσει τὸ Πνεῦμα Του σ' αὐτούς» (Ἀριθμ. ια' 29).

Μὲ τὰ λόγια αὐτά, ὁ Μωϋσῆς ἄφηνε νὰ διαφανεῖ, ὅτι κατὰ κάποιον τρόπο προέβλεπε πὼς ὁ Νόμος, πού ὁ Θεὸς ἔδωσε στὸν λαὸ Του στὸ Σινᾶ μέσῳ τοῦ ἰδίου, δὲν ἦταν ὁ θεῖος Νόμος στὴν ὀριστικὴ του μορφή· ὅτι ἡ Διαθήκη τοῦ Σινᾶ δὲν ἦταν ἡ ὀριστικὴ Διαθήκη τοῦ Θεοῦ μὲ τὸν λαὸ Του· ἀλλὰ ὅτι στὸ μέλλον, στὴν ἐποχὴ τοῦ Μεσσία, θὰ συναπτόταν μία ἄλλη Διαθήκη, ἡ Καινὴ, δηλαδὴ μία δωρεὰ ἐλεύθερη, πού ὁ Θεὸς θὰ παρεῖχε στοὺς

άνθρώπους για να τους ενώσει με τον Έαυτό Του.

Γιὰ τὴν Νέα αὐτὴ Διαθήκη μίλησαν οἱ Προφήτες καὶ κυρίως ὁ Προφήτης Ἰωήλ, στὸν ὁποῖο παραπέμπει ὁ Ἀπόστολος Πέτρος κατὰ τὴν ὁμιλία του, τὴν ἡμέρα τῆς Πεντηκοστῆς: «**Ἄ**λλὰ τοῦτὸ ἐστὶ τὸ εἰρημένον διὰ τοῦ Προφήτου Ἰωήλ: **Κ**αὶ ἔσται ἐν ταῖς ἐσχάταις ἡμέραις, λέγει ὁ Θεός, ἐκχεῶ ἀπὸ τοῦ Πνεύματός μου ἐπὶ πᾶσαν σάρκα, καὶ προφητεύσουσιν οἱ υἱοὶ ὑμῶν καὶ αἱ θυγατέρες ὑμῶν, καὶ οἱ νεανίσκοι ὑμῶν ὀράσεις ὄψονται καὶ οἱ πρεσβύτεροι ὑμῶν ἐνύπνια ἐνυπνιασθήσονται»· **ἄ**λλὰ αὐτὸ πὸν βλέπετε εἶναι ἐκπλήρωση ὅσων εἶπε ὁ Προφήτης Ἰωήλ, ὅτι κατὰ τὶς τελευταῖες ἐκεῖνες ἡμέρες, μετὰ τὴν Ἑλευση τοῦ Μεσσία, θὰ ἐκχύσω –λέει ὁ Θεός– ἀπὸ τὶς δωρεές καὶ τὰ χαρίσματα τοῦ Πνεύματός μου σὲ κάθε ἄνθρωπο· καὶ θὰ προφητεύσουν οἱ υἱοὶ σας καὶ οἱ θυγατέρες σας καὶ θὰ δοῦν οἱ νέοι σας ἀποκαλυπτικὰ ὀράματα καὶ οἱ γέροντές σας θὰ λάβουν θεῖα καὶ ἀποκαλυπτικὰ ὄνειρα (Πράξ. β' 16-17).

«**Π**ροφητεύω» δὲν σημαίνει κατ' ἀνάγκη, ὅτι βλέπω τὸ μέλλον ἢ ὅτι λέω παράξενα πράγματα, ἀλλὰ σημαίνει, ὅτι ἐμπνέομαι ἐσωτερικὰ ἀπὸ τὸ Ἅγιον Πνεῦμα, ζῶ καὶ μιλῶ ὑπὸ τὴν ἐπήρεια καὶ τὴν ἐξουσία Του. **Δ**ὲν μιλῶ καὶ δὲν πράττω πλέον ἀπὸ βεβαιότητα τῆς διανοίας μου, ἀπὸ πεποίθηση ἐγκεφαλικὴ ἢ τοῦ θελήματός μου, ἀλλὰ ἀπὸ μία ἐσωτερικὴ νεύση, ὑπὸ τὴν πνοὴ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος.

Καὶ σήμερα, ἡμέρα τῆς Πεντηκοστῆς, αὐτὸ τὸ Ἅγιον Πνεῦμα ἐμφανίζεται ὡς ὁ νέος Νόμος, πὸν δίδεται ἀπὸ τὸν Θεὸ στὸν λαὸ Του, ὡστε νὰ ἐνωθεῖ ὀριστικὰ μαζί Του. **Αὐ**τὸ ἐορτάζουμε σήμερα.

* * *

Ὡς Χριστιανοὶ μποροῦμε νὰ λειτουργοῦμε κατὰ δύο τρόπους.

- **Μ**ὲ μία ἀπλὴ ὑπακοὴ στὴν αὐθεντία τοῦ Χριστοῦ ἢ τῆς Ἐκκλησίας, σὰν νὰ εἶναι αὐτὸς ὁ μόνος τρόπος νὰ «εἴμαστε σωστοί», σὰν νὰ λέμε: «ἔτσι πρέπει νὰ κάνω, ἀφοῦ αὐτὸς εἶναι ὁ νόμος». **Σ**τὴν περίπτωσιν αὐτὴ ἐνεργοῦμε ἀκόμη κατὰ τὸ πνεῦμα τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης.

- **Μ**ποροῦμε ὅμως νὰ ἐφαρμόζουμε ὅλες τὶς Ἐντολές τοῦ Εὐαγγελίου, νὰ κάνουμε ὅ,τι μᾶς ζητάει ἡ Ἐκκλησία, ὄχι ἐπειδὴ τὸ ζητάει ἕνας ἐξωτερικὸς νόμος, στὸν ὁποῖο νιώθουμε ὑποχρεωμένοι νὰ ὑπακοῦμε –ἐπειδὴ ὑπάρχει πάντα καὶ ὁ φόβος ὅτι διαφορετικὰ θὰ τιμωρηθοῦμε– ἀλλὰ ἐπειδὴ ὁ νόμος αὐτὸς ζυπνάει μέσα στὴν καρδιά μας τὴν ἐπιθυμία νὰ ὑπακούσουμε σὲ ὅ,τι μᾶς ζητεῖται, ἐπειδὴ ἐνδόμυχα συντασσόμεθα

μέ ὅ,τι ζητάει ὁ Χριστὸς στὸ Εὐαγγέλιο, διὰ τῶν Ἁγίων Ἀποστόλων καὶ ὅλης τῆς Παραδόσεως τῆς Ἐκκλησίας. Ὁ Χριστὸς στὸ Εὐαγγέλιο δὲν μᾶς διδάσκει μιὰ ἠθικὴ ποὺ πρέπει νὰ ἐφαρμόσουμε μὲ τὶς δικές μας δυνάμεις: μᾶς ἀποκαλύπτει τὶ θὰ εκπληρώσει τὸ Ἅγιον Πνεῦμα μέσα μας ἐὰν εἴμαστε εὐπειθεῖς.

Μπορεῖ νὰ νηστεύουμε ἀπλῶς ἐπειδὴ εἶναι νόμος τῆς Ἐκκλησίας καὶ μᾶς ἐνδιαφέρει νὰ «εἴμαστε σωστοί». **Μ**πορεῖ νὰ νηστεύουμε γιὰ νὰ εἴμαστε ὑγιεῖς. **Α**λλὰ μπορεῖ καὶ νὰ νηστεύουμε ἐπειδὴ, ὅπως λέει ὁ Ἅγιος Βενέδικτος – ὁ πατὴρ τῶν Μοναχῶν τῆς Δύσεως – ἀγαποῦμε τὴν νηστεία. **Θ**ὰ νηστεύουμε τότε ἐπειδὴ καὶ ὁ Χριστὸς ἀγάπησε τὴν νηστεία, ἐπειδὴ, δίνοντας προσοχὴ στὶς κινήσεις τοῦ Ἁγίου Πνεύματος στὴν καρδιά μας, ἐπιλέγουμε τὴν νηστεία, κατανοοῦμε τὸ νόημά της. **Θ**ὰ συνειδητοποιήσουμε τότε ὅλα, ὅσα μᾶς προσφέρει **ἢ κατὰ Θεὸν νηστεία**.

Ἄν λοιπὸν ζοῦμε ἔτσι, σύμφωνα μὲ τὸ Πνεῦμα, θὰ παρευρισκόμαστε κάθε Κυριακὴ στὴν Θεία Λειτουργία ὄχι ἐπειδὴ εἶναι ἔθιμο, παράδοση τῆς Ἐκκλησίας, στὴν ὁποία πρέπει νὰ προσαρμοζόμαστε, ἀλλὰ ἐπειδὴ ἀποτελεῖ ζωτικὸ αἴτημά μας. **Θ**ὰ διψοῦμε γι' αὐτήν, θὰ νιώθουμε ὅτι τὴν ἔχουμε βαθυτάτη ἀνάγκη, καὶ αὐτὰ θὰ τὰ διεγείρει μέσα μας τὸ Ἅγιον Πνεῦμα. **Θ**ὰ ἀγαποῦμε τὸν διπλανό μας, θὰ ὑπομένουμε ὅλες τὶς ἀντιφάσεις του, θὰ ἀντέχουμε ὅλες τὶς δυσκολίες τῆς καθημερινότητάς μας, ὄχι μὲ γκρίνια καὶ μὲ τὸ ζόρι, ἐπειδὴ δὲν μπορούμε νὰ κάνουμε ἀλλιῶς, ἀλλὰ **μὲ ἐσωτερικὸ ἐνθουσιασμό**, ἐπειδὴ τὸ Ἅγιον Πνεῦμα μᾶς κάνει νὰ νιώθουμε, ὅτι αὐτὸ εἶναι τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ, διότι μὲ αὐτὸ τὸν τρόπο θὰ μοιάσουμε στὸν Οὐράνιο Πατέρα μας, θὰ γίνουμε ἅγιοι, ὅπως καὶ ὁ Πατὴρ ἡμῶν εἶναι Ἅγιος. **Αὐτὸς** εἶναι ὁ *ρόλος* τοῦ Ἁγίου Πνεύματος στὴν ζωὴ τοῦ ἀληθινοῦ Χριστιανοῦ: νὰ μᾶς δίνει τὸ νόημα, τὴν γεύση, τὴν ἐσωτερικὴ ὀρμὴ γιὰ νὰ ζοῦμε κατὰ τὸ Εὐαγγέλιο. **Π**ροπαντὸς δέ, γιὰ νὰ ἀσκοῦμε τὴν ἀγάπη γιὰ τὸν συνάνθρωπό μας μὲ κάθε τρόπο.

* * *

Ἡ Χριστιανικὴ Ζωὴ μας δὲν πρέπει νὰ συνίσταται σὲ ἀπλὴ *τήρηση καθηκόντων* ποὺ ἀπλῶς τὰ ὑπομένουμε, ἀλλὰ νὰ διαποτίζεται ἀπὸ τὴν χαρὰ νὰ ἐκκληρώνουμε ὅλα αὐτά, πρὸς τὰ ὁποῖα μᾶς ἔλκει τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιον. **Αὐτὸ** σημαίνει ζῶ **Καινὴ Ζωή**, βρίσκομαι ὑπὸ τὸν Νόμο τοῦ Πνεύματος, τὸ Ὅποιο, στὴν περίοδο τῆς Καινῆς Διαθήκης ποὺ διάγομε, ἔχει ὑποκαταστήσει τὸν ἀρχαῖο Νόμο. **Δ**ὲν ἔρχεται νὰ τὸν καταλύσει, ἀλλὰ νὰ τὸν συμπληρώσει καὶ νὰ τὸν ὀλοκληρώσει, νὰ τοῦ δώσει τὴν τελειότητα, διότι ὁ,τιδήποτε στὴν Παλαιὰ Διαθήκη τηροῦσε ὁ ἄνθρωπος ὡς καθήκον, ἀπὸ ὑποχρέωση νὰ ὑπακούσει τὸν Θεό, ἀπὸ

φόβο τιμωρίας ή για έλπίδα ανταμοιβής, τώρα τὸ κάνει ἐπειδὴ αἰσθάνεται σὲ βαθυτάτη ἄρμονία μὲ τὸ θέλημα αὐτοῦ τοῦ Θεοῦ, ἐπειδὴ ἐκεῖ βρίσκει τὴν χαρὰ του, ἐπειδὴ ἐκεῖ βρίσκει τὴν ἐσωτερικὴ του εἰρήνη: **ἀνθίζει πραγματικά.**

Αὐτὸ σημαίνει ζῶ ὡς Χριστιανός. Βεβαίως, αὐτὸ ἀπαιτεῖ νὰ ἔχουμε προοδεύσει, προϋποθέτει ὀλόκληρο πνευματικὸ ἀγῶνα. **Καὶ** ὅπως εἶναι φυσικό, δὲν φθάνουμε ἐκεῖ σὲ μιὰ στιγμή. **Πρέπει** ὁμως νὰ κατανοήσουμε καλά, ὅτι πρὸς τὰ ἐκεῖ τείνουμε. **Καὶ** αὐτὸ σημαίνει νὰ μαρτυρεῖ, ὅτι τὸ Ἅγιον Πνεῦμα ἐκχύθηκε στὸν κόσμον τὴν ἡμέρα τῆς Πεντηκοστῆς.

Ἄν πρόκειται φυσικὰ γιὰ τὸ νὰ μιᾶμε ἀσύνετα καὶ ἀδιάκριτα, προσποιούμενοι ὅτι τάχα μᾶς ἐμπνέει τὸ Ἅγιον Πνεῦμα ἢ ὅτι δῆθεν ἔχουμε ἐσωτερικὲς ἐμπνεύσεις· **ἀλλὰ** γιὰ τὸ ὅτι ἐνεργοῦμε ὑπὸ τὸ φῶς τῆς μεταμορφωμένης ἀπὸ τὸ Πνεῦμα συνειδήσεώς μας, γιὰ τὸ ὅτι κάνουμε τὰ πράγματα μὲ ἅγιο ἐνθουσιασμό, μὲ τὴν νηφάλια ἐκείνη μέθη, γιὰ τὴν ὁποῖαν μιλάει ὁ ἅγιος Γρηγόριος Νύσσης.

Νά, τί μᾶς ἔδωσε τὸ Ἅγιον Πνεῦμα τὴν ἡμέρα τῆς Πεντηκοστῆς καὶ παρατείνεται στὴν Ἐκκλησία μέσα στοὺς αἰῶνες.

* * *

Πρὶν ἀπὸ λίγο, ἀκούσαμε στὸ εὐαγγελικὸ Ἀνάγνωσμα αὐτοὺς τοὺς στίχους: **«Ἐν** δὲ τῇ ἐσχάτῃ ἡμέρα τῇ μεγάλῃ τῆς ἑορτῆς εἰστήκει ὁ Ἰησοῦς καὶ ἔκραξε λέγων· εἴαν τις διψᾷ, ἐρχέσθω πρὸς Με καὶ πινέτω· ὁ πιστεύων εἰς Ἐμέ, καθὼς εἶπεν ἡ Γραφή, ποταμοὶ ἐκ τῆς κοιλίας αὐτοῦ ρεύσουσιν Ἵδατος Ζῶντος» (Ἰω. ζ' 37-38).

Οἱ λόγοι αὐτοὶ τοῦ εὐαγγελιστοῦ Ἰωάννου ἐπιδέχονται δύο ἐρμηνεῖες, ἀνάλογα μὲ τὴν στίξη τῶν προτάσεων. **«Ποταμοὶ** ἐκ τῆς κοιλίας αὐτοῦ ρεύσουσιν Ἵδατος Ζῶντος». Ἀηλαδή, ποταμοὶ Ζῶντος Ἵδατος θὰ ἀναβλύζουν ἀπὸ τοὺς κόλπους ἐκείνου πού πιστεύει στὸν Χριστό, ἢ μᾶλλον αὐτὸς πού ξεδίψασε ἀπὸ τὰ Ζῶντα Ἵδατα πού βγαίνουν ἀπὸ τὸν ἀναστάντα Χριστό, γίνεται πηγὴ, ἀπὸ τὴν ὁποῖα ἀναβλύζουν τὰ Ζωντανὰ Ἵδατα τοῦ Ἁγίου Πνεύματος. **Γίνεται** φωτεινός, γίνεται πηγὴ ζωῆς, ὄχι μόνο γιὰ τὸν ἑαυτό του, ἀλλὰ καὶ γιὰ τοὺς ἄλλους.

Ὅμως, ὅπως λέει ἡ ἄλλη ἐκδοχὴ τοῦ κειμένου, πού εἶναι ἴσως ἡ ἀρχική: **«Ἐάν** τις διψᾷ, ἐρχέσθω πρὸς με καὶ πινέτω. **Καθὼς** εἶπεν ἡ Γραφή· ποταμοὶ ἐκ τῆς κοιλίας αὐτοῦ ρεύσουσιν Ἵδατος Ζῶντος». **Τότε** πρόκειται γιὰ τὸν κόλπον τοῦ Χριστοῦ, τὴν λοχευμένη πλευρά Του, ἀπὸ τὴν

οποίαν ἐρχόμαστε νὰ πίνουμε τὰ **Ζωντανὰ Ὑδατα** τῶν θείων Μυστηρίων. **Οἱ** Πατέρες τῆς Ἐκκλησίας εἶδαν σύμβολο τῆς μυστηριακῆς ζωῆς στὸ γεγονός πὺ ἀναφέρεται ἀπὸ τὸν Ἀπόστολο Ἰωάννη, ὅτι αἷμα καὶ ὕδωρ ἀνέβλυσαν ἀπὸ τὴν πλευρὰ τοῦ Χριστοῦ πὺ ἐνυξε ὁ κεντυρίων (Ἰω. 19' 34). **Ἀπὸ** τὴν δοξασμένη μετὰ τὴν Ἀνάσταση ἀνθρωπότητα τοῦ Χριστοῦ ἀναβλύζει αὐτὸ τὸ *Ζῶν Ὑδωρ* τοῦ Ἁγίου Πνεύματος. **Καὶ** προπαντός, διὰ μέσου τῶν θείων Μυστηρίων ζωογονοῦμαστε ἀπὸ Αὐτό.

Ἀλλά, ὅπως τὸ λέει ἡ ἄλλη ἐκδοχὴ τοῦ κειμένου, ὅταν πίνουμε αὐτὸ τὸ **Ὑδωρ**, γινόμαστε οἱ ἴδιοι πηγὲς γιὰ τοὺς ἄλλους. **Πρέπει** νὰ ἀναβλύζει ἀπὸ μᾶς γιὰ τὴν σωτηρία τοῦ κόσμου. **Ἀπ'** ὅλα τὰ μέλη τῆς Ἐκκλησίας πρέπει κανονικὰ νὰ ρέει τὸ **Ὑδωρ** τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, γιὰ νὰ ξεδιψᾷ ὅλους τοὺς ἀνθρώπους καὶ νὰ τοὺς δίνει τὴν γεύση ὅλων τῶν δωρημάτων τοῦ Εὐαγγελίου, σύμφωνα μὲ τὰ λόγια τοῦ Χριστοῦ.

Αὐτὲς τὶς ἐπαγγελίες μᾶς προβάλλουν τὰ τόσα πλούσια Ἀναγνώσματα τῆς Παλαιᾶς καὶ τῆς Καινῆς Διαθήκης πὺ ἀκούσαμε στὴν Ἀκολουθία καὶ στὴν Θεία Λειτουργία.

* * *

Ἄς ἀνοίξουμε λοιπὸν τὴν καρδιά μας στὴν παρουσία αὐτῆ τῆς Χάριτος, στὸ **Ζωντανὸ Ὑδωρ** τοῦ Πνεύματος πὺ μόλις ἀντλήσαμε ἀπὸ τὴν λοχευμένη πλευρὰ τοῦ δοξασμένου Σώματος τοῦ Χριστοῦ. **Ἄς** εἴμαστε προσεκτικοί· **ἄς** ἔχουμε τὴν ἐσωτερικὴ προσοχή, ἄς μὴν ἀφηνόμαστε στὴν διαρκῆ διάσπαση καὶ στὸν περισπασμό, ἄς μὴν ἐπιτρέπουμε στὴν προσοχή μας νὰ διασκορπίζεται συνεχῶς σὲ ἓνα πλῆθος ἀσήμαντων πραγμάτων, σὲ ὅλα ὅσα ἀπαιτοῦν τὴν προσοχή μας ἄμεσα, καὶ ἄς συγκεντροῦμαστε, γιὰ νὰ ἐπιστρέφουμε στὴν καρδιά καὶ νὰ ἀναζητοῦμε τὴν παρουσία τοῦ **Ζῶντος** αὐτοῦ **Ὑδατος**, πὺ πρέπει νὰ ἀρδεύει, νὰ ξεδιψᾷ, νὰ εὐφραίνει ὅλη μας τὴν ζωὴ, ἢ μᾶλλον νὰ ἀφηνόμαστε νὰ μᾶς συγκεντρώνει ἐκεῖνο, γιὰ νὰ στρεφόμαστε πρὸς τὰ ἐσώτερα, ἀπὸ τὴν βαθεῖα ἐκείνη ἔλξη πὺ τὸ Πνεῦμα διεγείρει μέσα μας.

Τῷ Πατρὶ καὶ τῷ Υἱῷ ἡ δόξα, εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰῶνων. **Ἀμήν!** □

(*) π. Πλακίδα Deseille (†), «Πάσχα τὸ αἰώνιο πέρασμα», σελ. 163-171, ἐκδόσεις «Ἔαρ», Μάϊος 2021. • Ἐπιμέλ. ἡμετ.